

Foto Andres Kuperjanov

Vaade Pada Linnamäele

Pada linnamägi

Lahingud Pada linnuse all

See oli siis, kui oli suur eesti sota. Pata kants oli tukev ja sääl oli palju väke, luomi ja inimesi. Siis tuli suur saksa väki ja sel oli rauast riide seljas. See vihane väki tuli Pata kantsi alla ja akkas eesti väke tappama. Ta tappas keik maha ja oma väki

sai ka otsa. Ja keik niet eesti miehet, keta saksa rauamiehet olivat tappaneet ja kes olivat surd, niet katusivat sialt pollu pält välja. Aka siis tahatasivat rauamiehet üle Pata joe tulla ja keikki niet tappada. See oli teine väki. Siis aka tuli katk nende järelle ja tappas naat ära. Katk oli tahtand kaa üle joe tulla, aka ei saand. Ta istus joe kaldale ja laulas:

Ei tohi Padaje tulla
Pata iiet irmuttavat
Pata kaevu karkutteleb
Palu oja paneb vastu.

Ei mina mälesta enamb seta laulu, aka Pata kantsi sees on eesti väki. Mene ja vaatta, säl kus on värat mäe sies, sääl võib kuulla vahel sojariista ja epe ja kuldase raha kelinat. Kes aka seta kuuleb, see sureb välja. Näe, üks karjapoiss oli kuuld ja sures kohe.

AES, MT 21, 8/9

Rahaauk Pada mäe all

Ega sa tea. Et seal Pada mää all on rahaauk. Minu isaisa näind, ta tuld ehta ilja kua, moisa puald tuld, Pada külä puale mend. Mää pealt mend veski juurest läbi, et seald on ligi maa. Tuld jah. Mueld, et tea, mida ele paistus sie on seal mää peal, kas

Esileht

V-Nigula

Kaart

Ajalugu

Edasi

oige karjatsed ninda kaugele tulnuvad. Tie mend üst tule äärest läbi. Saand oige ligi, vaadand, et va Ürira Antun segab orgiga tuld, üeld: "Tere joudu!" Üri vottand tere vasta ja sorind vaid ikke edasi. Isaisa tahtund müeda minna, Üri üidand taga, et ärä mene, anna oma pintsak seie. Isaisa ei saand arvu, et mida pintsakku ta tahtus. Üeld, et ei mul ole aiga. Länd kua. Vuotes akkand mot- lema, et mida sie Üri etsis. Siis mueld, et ei tea, oli rahaauk. Toisel pääväl küsis Üri kääst, et mida ta teind seal määle. Üri üeld, et ei temä ole määle saandki, Elvettist oli. Oleks isaisa pintsakku and, oleks rikkast saand.

AES, MT 275, 10/1; ERA II 28, 424/5 (52); ERA II 28, 701/2 (12); ERA II 216, 50/2 (5); ERA II 216, 169/71 (2); RKM II 20, 231/2 (4); RKM II 463, 487 (24); RKM II 463, 517 (6); RKM II 464, 178 (40); RKM II 464, 223 (10); RKM II 464, 223 (14); RKM II 465, 271 (5); RKM II 465, 271 (6)

Elusalt matmine

Eriti range karistus - elusalt matmine - järgnes abielurikkumisele. Nii näidati mõne aastakümne eest Pada linnamäe veerel kohta, kuhu vanal ajal noor naine elusalt maha maetud; naine, kes oma mehe juurest "toiise juure magama jookses". Rahva /küla-/vanema või linnuse kohus mõistis naisele

elusalt maha matmise karistuse, mida ka täideti. Paik, kuhu naine maeti, olla veel tänapäev suvel niiske ja talvel lumest lage.

RKM II 7, 286 (2); RKM II 83, 15 (4); RKM II 463, 96 (44)

Juhan Julm Padaorus

Kord käis Juhan Julm oma väesalgaga Pada orus, Vanaveski taludes riisumas. Esimesest perest inimesed põgenesid sõja eest ära Tallinna, teises peres aga jäid koju. Kui Juhan Julma sõdurid sinna jõudsid, tapsid nad kõik inimesed ära, peale ühe vana naise, kes oli pugunud rehetoa ahju peitu.

Pärast veretööd võtsid Juhan Julma sõdurid kõik kariloomad kaasa. Üks lehm aga pääses tulema ja jooksis kodu juurde männimetsa. Sõdurid olid küll otsinud, aga kätte ei saanud.

Vanainimene pugus ahjust välja ja läks vaatama, kuhupoole sõdurid läksid ja nägi, et mäeveerul seisis üks naine lastega, kes palus sõdurilt oma lastele kuivikuid. Sõdur oli ka andnud. Siis aga tuli järgi teine sõdur ning tappis naise koos lastega ära.

Tagasipääsenud lehm tuli aga varsti koju, tõi härg- vasika ja sellest lehmast kasvaski hiljem uus kari.

RKM II 83, 11/3 (1)